

วงสนทนา

กองบรรณาธิการ

หน้า "วงสนทนา" นี้ เปิดขึ้น เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้เสนอ
ทรรศนะ หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคณะผู้จัดทำ

เรียน ท่านบรรณาธิการ

ดิฉัน เป็นนิสิต ศศ.บ. ปีที่สี่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เอกไทย โทศิลปะ
เมื่อสามปีมาแล้วดิฉันมาสมัครสอบเข้าเรียนคณะมนุษยศาสตร์ เพราะเห็นว่าจะเข้าคณะอื่นก็คงยาก
แต่เหตุผลที่แท้จริงก็คือ ดิฉันมีความคิดว่า คณะมนุษยฯ คงจะเปลี่ยนดิฉันซึ่งเป็น "คน" คน
หนึ่งให้เป็น "มนุษย์" กับเขาได้

บัดนี้ อีก ๔ เดือนข้างหน้า ดิฉันคงจะได้ปริญญาบัตรความเป็น "มนุษย์" จาก
สถาบันแห่งนี้แล้ว แต่ดิฉันมีความข้องใจอยู่ ๒ ประการคือ

๑. คิดฉันเป็น “มนุษย์” จริง ๆ หรือเปล่า และมีเกณฑ์อะไรบ้างที่คิดฉันและเพื่อน ๆ จะเอามาใช้วัดความเป็น “มนุษย์” ของพวกเราได้บ้าง

๒. เมื่อคิดฉันได้เกณฑ์ และวัดออกมาแล้วว่า คิดฉันและเพื่อนเป็น “มนุษย์” กับเขาแล้ว ใครจะเรียนตามว่า ในฐานะที่พวกเราจะต้องออกไปเป็น “คนของสังคม” คือ ควรจะออกไปประกอบสัมมาอาชีพ “มนุษย์” อย่างพวกเราจะออกไปทำอะไรในสังคมได้บ้าง พวกเรามีความรู้สึกว่า วิชาการที่เราเรียนมาตลอดเวลา ๔ ปีนี้ ไม่ได้เตรียมตัวให้เราออกไปเป็น “คนของสังคม” กับเขาเลย เพราะมุ่งจะให้เราเป็น “มนุษย์” อยู่อย่างเดียว

หวังว่าท่านบรรณาธิการ จะช่วยตอบข้อข้องใจทั้งสองข้อนี้ให้ด้วย ก่อนสิ้นภาคเรียนนี้

จากผู้ที่กำลังวุ่นใจ

คำตอบ

คำถามนี้ ผู้ตอบขอตีความเพื่อจะให้ง่ายแก่การตอบว่า วิชามนุษยศาสตร์นั้นหมายถึงอะไรและมีวัตถุประสงค์จะให้ผู้เรียนได้รับอะไรบ้างข้อหนึ่ง กับอีกข้อหนึ่งคือ เมื่อเรียนจบปริญญาตรีแล้วนักมนุษยศาสตร์จะไปประกอบอาชีพได้อย่างไร

ชื่อวิชามนุษยศาสตร์ มักพาให้เข้าใจว่า เป็นศาสตร์ที่ช่วยให้คนเป็นมนุษย์ หรือคนมีจิตใจสูง ความจริงเนื้อหาของวิชามนุษยศาสตร์ครอบคลุมความรู้ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ มนุษยศาสตร์จึงสะท้อนภาพของมนุษย์โดยทั่วไป ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ภาพสะท้อนนี้จะช่วยให้ผู้ศึกษาวิชามนุษยศาสตร์ เข้าใจมนุษย์ดีขึ้น แท้จริงแล้ววิชามนุษยศาสตร์มิใช่ของใหม่ มหาวิทยาลัยต่างๆ ได้เปิดสอนวิชานี้โดยใช้ชื่ออื่น ๆ เช่น อักษรศาสตร์ ศิลปศาสตร์

มนุษยศาสตร์ไม่ใช่วิชาชีพ แต่เป็นวิชาประเภทให้ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศาสตร์ต่าง ๆ มีลักษณะเป็นศาสตร์บริสุทธิ์ ศาสตร์ต่าง ๆ ในวิชามนุษยศาสตร์ ได้แก่ ภาษาวรรณคดี ประวัติศาสตร์ ปรัชญา คณิตศาสตร์ ศิลปะ ภาษาศาสตร์ ฯลฯ ความรู้ความเข้าใจในวิชาเหล่านี้ ถือกันว่ามีความสำคัญ และเป็นพื้นฐานของศาสตร์ประยุกต์และวิชาชีพทั้งหลาย

ปัญหาว่าวุ่นใจของผู้เรียนมนุษยศาสตร์ในปัจจุบัน ก็คือ เมื่อเรียนจบแล้วจะไปประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง เพราะความมุ่งหมายหลักของผู้เรียนในมหาวิทยาลัย ก็เพื่อประกอบอาชีพ แต่มนุษยศาสตร์ไม่ใช่วิชาชีพ อีกทั้งมีใช้วิชาที่จะยึดการศึกษาเพียงระดับปริญญาตรีเท่านั้น แต่เป็นวิชาที่ศึกษาไว้เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาระดับสูงต่อไป ถึงกระนั้นบัณฑิตวิชามนุษยศาสตร์ก็ย่อมประกอบอาชีพได้ โดยการศึกษเพิ่มเติมวิชาเฉพาะทาง เช่น วิชาการตรวจ นิเทศศาสตร์ นิติศาสตร์ วารสารศาสตร์ การประชาสัมพันธ์ ฯลฯ หรือฝึกทักษะประเภทพิมพ์ดีด ชวนเลข ฯลฯ การศึกษาเพิ่มเติมนั้น อาจศึกษาในสถานศึกษา หรือเข้ารับการอบรม ฝึกงาน ฝึกหัด หรือแม้แต่จะศึกษาและฝึกฝนด้วยตนเองก็ย่อมได้ เพราะมีสรรพคำร่ายอยู่มากมายด้วยกัน ความรู้ในวิชาเฉพาะทางจะเป็นเครื่องมือให้นักมนุษยศาสตร์สามารถนำความรู้พื้นฐานทางมนุษยศาสตร์ของตน ออกมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมแก่งานอาชีพที่ตนเลือก

หวังว่าคุณคงโชคดี

ทัศนะและข้อคิดเห็นในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน กองบรรณาธิการ
ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป ผู้ประสงค์จะนำข้อความใด ๆ ไปพิมพ์เผยแพร่ต่อไป
ต้องได้รับอนุญาตจากผู้เขียนตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์